

ŠKODA AUTO Vysoká škola

STRATEGICKÝ RÁMEC PRO IMPLEMENTACI E-GOVERNMENT V ČESKÉ REPUBLICĚ

Souhrnná výzkumná zpráva projektu č. TL01000147 s názvem „Nové výzvy e-Government v celoevropském kontextu pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky“

Zpracoval řešitelský tým projektu TA ČR č. TL01000147
Mladá Boleslav, 2021

T A
Č R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost.

Strategický rámec pro implementaci e-Government v České republice

Autorský tým - prof. Ing. JIŘÍ STROUHAL, Ph.D. (ed.)
MICHAL BOKŠA, MPhil.
doc. Ing. JIŘINA BOKŠOVÁ, Ph.D.
Ing. JOSEF HORÁK, Ph.D.
doc. PhDr. KAREL PAVLICA, Ph.D.
prof. Ing. STANISLAV ŠAROCH, Ph.D.

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s
Na Karmeli 1457
293 01 Mladá Boleslav
Česká republika

ISBN: 978-80-7654-032-3 (elektronická verze)

© ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s. 2021

Projekt č. TL01000147 „Nové výzvy e-Government v celoevropském kontextu pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky“ je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu ÉTA.

OBSAH

1	PŘEDSTAVENÍ A CÍLE PROJEKTU	3
2	ŘEŠITELSKÝ TÝM PROJEKTU A PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY.....	5
2.1	ŘEŠITELSKÝ TÝM PROJEKTU	5
2.2	PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY	7
3	NAPLŇOVÁNÍ KLÍČOVÝCH MILNÍKŮ	9
3.1	MILNÍKY PRVNÍHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU.....	9
3.1.1	Regulace eGovernmentu v Evropské unii	9
3.1.2	Digitalizace veřejné správy a služeb, které poskytuje veřejná správa občanům a firmám.....	10
3.1.3	Rozvoj digitálních dovedností a kompenzace nedostatku ICT pracovníků	11
3.1.4	Elektronická fakturace a její využívání v Evropské unii.....	12
3.1.5	Digitalizace malých a středních podniků v České republice	14
3.1.6	Podpora startupů jako cesty k digitalizaci.....	16
3.1.7	Kyberprostor a kybernetická bezpečnost České republiky	17
3.2	MILNÍKY DRUHÉHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU	19
3.2.1	Pohled občanů České republiky.....	19
3.2.2	Pohled českých firem	20
3.2.3	Pohled obcí s rozšířenou působností	21
3.2.4	Preferované oblasti pro digitalizaci	21
3.2.4.1	Co na to občan	21
3.2.4.2	Co na to firma	23
3.2.4.3	Pohled úřadů s rozšířenou působností.....	25
3.3	MILNÍKY TŘETÍHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU.....	27
3.4	WORKSHOPY	30
4	SLOVO ZÁVĚREM.....	31

1 PŘEDSTAVENÍ A CÍLE PROJEKTU

Dostává se Vám do rukou souhrnná výzkumná zpráva projektu TL01000147 „Nové výzvy e-Government v celoevropském kontextu pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky“, která byla financována Technologickou agenturou České republiky v rámci první veřejné soutěže Programu na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA. Interdisciplinarita projektu umožnila řešit úroveň firem a občanů ve vztahu k e-Governmentu ve třech rovinách: ekonomické, bezpečnostní a sociálně-psychologické.

Strategický rámec České republiky 2030 jasně hovoří o nezbytné připravenosti na digitalizaci ekonomiky, která s sebou přináší řadu výhod, ale i hrozeb. Cílem projektu tak bylo poskytnout vládě České republiky efektivní postup pro implementaci e-Governmentu v podmínkách České republiky tak, že budou díky projektu identifikovány jednak hrozby, ale i správné metodické postupy. Poptávka po těchto informacích vyplývala od Úřadu vlády (viz Letter of Intent k projektové žádosti), která má eminentní zájem na posun české státní správy kvalitativně v souladu s ostatními členskými zeměmi Evropské unie. Navíc je třeba zdůraznit, že význam tohoto projektu výrazně akcelerovala současná pandemická situace, která jednoznačně hovoří pro digitalizaci nejen služeb veřejné správy.

Výsledky projektu tak zásadně přispívají k rozvoji e-Governmentu v České republice a umožňují (i) zvýšit konkurenceschopnost českých firem a (ii) výrazně snáze rychleji komunikovat na úrovni stát-občan a stát-firma.

Projekt byl během svého tříletého trvání rozdělen do tří na sebe navazujících fází:

- první fáze se pomocí metodologie komparace zaměřila na best-practices v zemích Evropské unie s pokročilou úrovní e-Governmentu s cílem poskytnout přehled oblastí a politik, které by bylo vhodné v České republice implementovat a zároveň se zaměřila i na výhody centralizované a decentralizovaného řešení e-Governmentu. Celý výzkum byl samostatně zpracován v publikaci **„Digitální Česko v digitální Evropě“**
- druhá fáze se již věnovala aktuálnímu stavu a perspektivám vývoje v České republice, kdy bylo realizováno dotazníkové šetření mezi českými občany, firmami a zástupci úřadů obcí s rozšířenou působností s cílem zjistit postoj těchto k digitalizaci státní správy, ale zároveň identifikovat využití jednotlivých nástrojů občany (např. Portál občana) a firmami (digitalizace firem jako takových, ale i využití e-slужeb státní správy). V neposlední řadě byly identifikovány od jednotlivých respondentů oblasti, které by bylo vhodné digitalizovat prioritně. Celý výzkum byl samostatně zpracován v publikaci **„Úroveň digitalizace a zájem o digitální služby z pohledu občanů, firem a úřadů: rozborová studie“**
- v závěrečné třetí fázi byl realizován na základě požadavku aplikačního garanta výzkum věnovaný problematice personálního pokrytí digitální agendy Evropské unie s cílem identifikovat stávající zapojení do jednotlivých iniciativ na českých ministerstvech, a dále identifikovat personální kapacity. Celý výzkum byl samostatně zpracován v publikaci **„Personální pokrytí realizace digitální politiky EU v ČR: rozborová studie“**

Vzhledem k tomu, že výše zmíněné tři publikace představují ucelené výsledky výzkumu shrnující poznatky zjištěné v jednotlivých letech řešení projektu, představuje tato souhrnná výzkumná zpráva především komentář k naplnění dílčích milníků výzkumu a výše uvedené knižní publikace tak představují její nedílnou součást¹.

¹ Rozhodli jsme se tak postupovat v kontextu § 72 odst. 3 písm. b) Zákona o vysokých školách, který tímto způsobem umožňuje zpracovávat habilitační práce. Zde jsou danými podkladovými aktivy právě uvedené publikace.

Digitální Česko v digitální Evropě

Miroslav Bělka (MŠ)
 Jiřina Bělková (MŠ)
 Josef Horák (MŠ)
 Kateřina Pavlová (MŠ)
 Jiří Štrouhal (MŠ)
 Stanislav Šaroch (MŠ)

 Program **Ěta**

Digital Czechia in Digital Europe

Miroslav Bělka (MŠ)
 Jiřina Bělková (MŠ)
 Josef Horák (MŠ)
 Kateřina Pavlová (MŠ)
 Jiří Štrouhal (MŠ)
 Stanislav Šaroch (MŠ)

 Programme **Ěta**

ÚROVEŇ DIGITALIZACE A ZÁJEM O DIGITÁLNÍ SLUŽBY Z POHLEDU OBČANŮ, FIREM A ÚŘADŮ rozborová studie

 Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
 Evropské unie, Technologické agentury ČR v rámci
 Programu Ěta. www.eta.cz
 Výzkumná ústředí pro inovace

THE LEVEL OF DIGITALIZATION AND INTEREST IN DIGITAL SERVICES FROM THE PERSPECTIVE OF CITIZENS, COMPANIES AND GOVERNMENT AUTHORITIES Analytical study

 Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
 Evropské unie, Technologické agentury ČR v rámci
 Programu Ěta. www.eta.cz
 Výzkumná ústředí pro inovace

PERSONÁLNÍ POKRYTÍ REALIZACE DIGITÁLNÍ POLITIKY EU V ČR ROZBOROVÁ STUDIE

Zpracoval řešitelský tým projektu
 TA ČR Z TL01000147

Mladá Boleslav
 2021

 Tento projekt je spolufinancován ze zdrojů
 Evropské unie, Technologické agentury ČR v rámci
 Programu Ěta. www.eta.cz
 Výzkumná ústředí pro inovace

2 ŘEŠITELSKÝ TÝM PROJEKTU A PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY

2.1 ŘEŠITELSKÝ TÝM PROJEKTU

Na řešení tohoto projektu se podíleli (v abecedním řazení):

- Michal Bokša, MPhil.
- doc. Ing. Jiřina Bokšová, Ph.D.
- Ing. Josef Horák, Ph.D.
- doc. PhDr. Karel Pavlica, Ph.D.
- prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D. (řešitel projektu TAČR)
- prof. Ing. Stanislav Šaroč, Ph.D. (v období od 4/2018 do 6/2020)

Bylo by na tomto místě vhodné uvést pár informací o jednotlivých členech a způsob jejich zapojení do tohoto projektu.

Michal Bokša – přednáší na Vysoké škole ekonomické v Praze a zároveň působí jako výzkumník v German Marshall Fund of the United States a v Asociaci pro mezinárodní otázky. Absolvoval magisterské studium na University of Cambridge v oboru mezinárodní vztahy a politika se zaměřením na problematiku mezinárodní bezpečnosti. Praktické zkušenosti získal během svého působení na Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě (NATO SHAPE), dále na NATO Defense College (NATO NDC) v Římě a v Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) ve Vídni. Je autorem řady domácích i zahraničních publikací, provádí lektorskou činnost v oblasti mezinárodních vztahů a posuzuje odborné statě a příspěvky pro impaktované časopisy.

V rámci projektu zodpovídal za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; podílel se na vypracování dotazníků pro úřady, občany a firmy v druhé fázi řešení projektu. Dále byl zodpovědný za hlubší rozbor problematiky personálních kapacit na jednotlivých úřadech ve třetím roce řešení. V neposlední řadě je třeba vyzdvihnout jeho odbornou expertízu ve vazbě na posouzení bezpečnostních rizik spojených s eGovernmentem. Zároveň od července 2020 převzal v plné míře agendu kolegy prof. Šaroča.

Jiřina Bokšová – přednáší na ŠKODA AUTO Vysoké škole v Mladé Boleslavi, kde působí jako vedoucí katedry financí a účetnictví. Současně spolupracuje a vede doktorandy na Vysoké škole ekonomické v Praze, na které byla v roce 2010 jmenována docentkou pro obor Účetnictví a finanční řízení podniku. Specializuje se na finanční výkaznictví a účetnictví komerčních pojišťoven. Je autorkou a spoluautorkou několika knižních publikací, řady odborných statí, a to v domácích i zahraničních periodikách. Mezi její další aktivity patří provádění odborných znaleckých posudků v oblasti účetnictví, vypracovávání odborných studií a stanovisek na vyžádání institucí a orgánů veřejné správy. Spolupracuje s Komorou auditorů ČR, kde působí jako zkušební komisařka a lektorka budoucích auditorů.

V rámci projektu zodpovídala za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; podílela se na vypracování dotazníků pro úřady, občany a firmy v druhé fázi řešení projektu. Dále byla zodpovědná za hlubší rozbor problematiky personálních kapacit na jednotlivých úřadech ve třetím roce řešení. V neposlední řadě je třeba zmínit, že působila jako klíčový styčný důstojník v rámci komunikace s aplikačním garantem Úřad vlády ČR, a dále s agenturou STEM, která poskytla neocenitelnou pomoc při sběru dat při výzkumech realizovaných ve druhém a třetím roce řešení projektu.

Josef Horák – přednáší na ŠKODA AUTO Vysoké škole v Mladé Boleslavi na katedře financí a účetnictví. Vystudoval Ekonomickou fakultu Technické univerzity v Liberci, obor Podniková ekonomika a následně zde absolvoval doktorské studium v oboru Organizace a řízení podniků. V letech 2006 – 2015 působil na

Katedře financí a účetnictví Ekonomické fakulty Technické univerzity v Liberci. Publikoval řadu odborných článků zaměřených na finanční řízení podniku, finanční a manažerské účetnictví. V současné době se zabývá zejména problematikou Industry 4.0. V pedagogické oblasti se specializuje na obory finančního a manažerského účetnictví.

V rámci projektu zodpovídal za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; podílel se na vypracování dotazníků pro úřady, občany a firmy v druhé fázi řešení projektu. Ve třetím roce řešení zodpovídal za sumarizaci zjištěných poznatků a podílel se na tvorbě souhrnné výzkumné zprávy. Je rovněž třeba zmínit, že působil jako klíčový styčný důstojník v rámci komunikace s aplikačním garantem Ministerstvo vnitra ČR.

Karel Pavlica – přednáší na ŠKODA AUTO Vysoké škole v Mladé Boleslavi, kde působí jako vedoucí katedry řízení lidských zdrojů. V roce 1996 získal titul Ph.D. na Manchester Metropolitan University v oboru Management. V roce 2001 byl na Fakultě podnikohospodářské VŠE v Praze habilitován v oboru Podniková ekonomika a management. Pravidelně vyučuje na zahraničních vysokých školách. Ve spolupráci s českými vzdělávacími a poradenskými institucemi vede kurzy zaměřené na rozvoj manažerských dovedností a interkulturní management. V poslední době se věnoval zejména výzkumným projektům zaměřeným na problematiku leadershipu a organizační kultury. Je autorem řady odborných publikací.

V rámci projektu zodpovídal za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; podílel se na vypracování dotazníků pro úřady a občany v druhé fázi řešení projektu. Ve třetím roce řešení participoval na sumarizaci zjištěných poznatků a metodicky se vzhledem ke své odborné expertíze podílel na přípravě výzkumu věnovaného personálním kapacitám v digitální agendě Evropské unie ve třetím roce řešení projektu.

Jiří Strouhal – přednáší na ŠKODA AUTO Vysoké škole v Mladé Boleslavi na katedře financí a účetnictví a je prezidentem Asociace profesních účetních České republiky. Jeho akademická dráha je historicky spjata s VŠE v Praze, kde na Fakultě financí a účetnictví získal Ph.D. v oboru Účetnictví a finanční řízení podniku (2005), nicméně habilitován (2012) a jmenován profesorem (2016) byl v oboru Podniková ekonomika a management na Fakultě podnikohospodářské. Kromě pedagogické činnosti profesně spolupracuje s auditorskými firmami a Českým statistickým úřadem. Je autorem více než 30 publikací z oblasti účetnictví a finančního řízení a několika stovek konferenčních příspěvků a článků v časopisech z renomovaných databází. Spolupracuje se Svazem účetních, pro nějž připravil inovovaný systém certifikace účetní profese v ČR a zároveň je i zkušebním komisařem na Komoře auditorů ČR.

V rámci projektu zodpovídal za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; podílel se na vypracování dotazníků pro úřady, občany a firmy v druhé fázi řešení projektu. Ve třetím roce řešení zodpovídal za sumarizaci zjištěných poznatků a zpracovával souhrnnou výzkumnou zprávu. Po celá tři léta řešení se věnoval manažerskému řízení projektu, publikační činnosti a zpracování průběžných a závěrečných zpráv projektu.

Stanislav Šaroch – přednáší na ŠKODA AUTO Vysoké škole v Mladé Boleslavi na katedře ekonomie a práva. V roce 2003 byl jmenován na VŠE v Praze docentem v oboru Hospodářská politika a v roce 2018 se na Fakultě mezinárodních vztahů VŠE stal profesorem v oboru Mezinárodní ekonomické vztahy. Specializuje se na obory mezinárodní ekonomie, ekonomie evropské integrace, hospodářské politiky, institucionální ekonomie a otázek konkurenceschopnosti zemí. Je autorem řady odborných publikací, je členem České ekonomické společnosti a vědeckého grémia České bankovní asociace a členem redakčních a výkonných rad vědeckých časopisů: Prague Economic Papers, Journal of Economic Perspectives, Scientia & Societas.

V rámci projektu zodpovídal za výzkum a analýzu e-Government v přidělených zemích; ve druhé fázi řešení projektu se pak zabíral postupy při aplikaci eGovernment v České republice. Z důvodu pracovního

vytížení byl členem řešitelského týmu do června 2020, následně pak jeho agendu v plné míře převzal kolega Michal Bokša.

2.2 PUBLIKAČNÍ VÝSTUPY

V rámci realizace projektu byly realizovány následující publikační výstupy:

- **knižní publikace**

- Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Strouhal, Jiří. Šaroch, Stanislav. *Digitální Česko v digitální Evropě*. 2019. URL: https://az749841.vo.msecnd.net/sitescssavs/alv1/24cfb734-6e18-4a45-80ae-9f240bb44b15/Digitalni_Cesko_FINAL%20ONLINE%20VERSION.47e7a82c5a032c9a6521b27138f4dc85.pdf (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V7)
- Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Strouhal, Jiří. Šaroch, Stanislav. *Digital Czechia in Digital Europe*. 2020. URL: <https://cld.bz/udtthwt> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V10)
- Strouhal, Jiří. Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Šaroch, Stanislav. *Úroveň digitalizace a zájem o digitální služby z pohledu občanů, firem a úřadů: rozborová studie*. 2020. URL: <https://cld.bz/LJgwHqt> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V8)
- Strouhal, Jiří. Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Šaroch, Stanislav. *The Level of Digitalization and Interest in Digital Services from the Perspective of Citizens, Companies and Government Authorities: an analytical study*. 2020. URL: <https://cld.bz/J18gb6w> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V9)
- Strouhal, Jiří. Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. *Personální pokrytí realizace digitální politiky EU v ČR: rozborová studie*. 2021. URL: <https://cld.bz/wJzvdcp> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V19)
- Strouhal, Jiří. Bokša, Michal. Bokšová, Jiřina. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Šaroch, Stanislav. *Strategický rámec pro implementaci e-Government v České republice*. 2021. URL: <https://www.egov-czech.eu/final-report.html> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V2)

- **publikace ve vědeckých časopisech**

- Pavlica, Karel. Developing Digital Literacy in the Czech Republic within an Egovernment Perspective. *International Advances in Economic Research*. 2020. sv. 26, č. 2, s. 183-184. ISSN 1083-0898. (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V14)
- Bokšová, Jiřina. Bokša, Michal. Horák, Josef. Digitalization and the Labor Market. *International Advances in Economic Research*. 2020. sv. 26, č. 3, s. 317-318. ISSN 1083-0898. (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V15)
- Bokšová, Jiřina. Šaroch, Stanislav. Bokša, Michal. Digitalization of SMEs. *International Advances in Economic Research*. 2020. sv. 26, č. 2, s. 175-177. ISSN 1083-0898. (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V16)
- Horák, Josef. Bokšová, Jiřina. Strouhal, Jiří. Electronic Invoicing Adoption within the European Union. *International Advances in Economic Research*. 2020. č. 26, č. 4, s. 449-450. ISSN 1083-0898. (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V17)
- Strouhal, Jiří. Horák, Josef. Bokša, Michal. G2P-Governmental e-Solutions for the Public: Citizen vs Corporation Aspects. *International Advances in Economic Research*. 2020. sv. 26, č. 1, s. 127-129. ISSN 1083-0898. (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V18)

- Bokšová, Jiřina. Bokša, Michal. Horák, Josef. Pavlica, Karel. Strouhal, Jiří. Šaroch, Stanislav. E-Government Services and the Digital Divide: A Quantitative Analysis of the Digital Divide between the General Public and Internet Users. *Journal of Telecommunications and the Digital Economy*. 2021. sv. 9, č. 1, s. 27-49. <https://doi.org/10.18080/jtde.v9n1.301> (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V20)

- **konferenční příspěvky**

- Horák, Josef. Bokšová, Jiřina. Strouhal, Jiří. Bokša, Michal. Pavlica, Karel. Barriers Influencing the Development of e-Government Services in the Czech Republic from the Perspective of Municipal Authorities. *In Proceedings of the 13th International Scientific Conference PUBLIC ADMINISTRATION 2020: Three Decades of Challenges, Reforms, and Uncertain Results*. Pardubice: University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, 2020, s. 43-53. ISBN 978-80-7560-338-8. URL: https://fes.upce.cz/sites/default/files/public/rast3126/public_administration_2020_155_250.pdf (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V11)
- Strouhal, Jiří. Horák, Josef. Bokšová, Jiřina. Bokša, Michal. Pavlica, Karel. Corporate Perspective on Development of Czech E-Government Services. *In Proceedings of the 13th International Scientific Conference PUBLIC ADMINISTRATION 2020: Three Decades of Challenges, Reforms, and Uncertain Results*. Pardubice: University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, 2020, s. 114-125. ISBN 978-80-7560-338-8. URL: https://fes.upce.cz/sites/default/files/public/rast3126/public_administration_2020_155_250.pdf (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V12)
- Pavlica, Karel. Bokšová, Jiřina. Bokša, Michal. Horák, Josef. Strouhal, Jiří. Šaroch, Stanislav. E-government and Citizens' Approach in the Czech Republic: Preferences, Obstacles and Solutions. *In Proceedings of the 13th International Scientific Conference PUBLIC ADMINISTRATION 2020: Three Decades of Challenges, Reforms, and Uncertain Results*. Pardubice: University of Pardubice, Faculty of Economics and Administration, 2020, s. 103-113. ISBN 978-80-7560-338-8. URL: https://fes.upce.cz/sites/default/files/public/rast3126/public_administration_2020_155_250.pdf (evid. č. v informačním systému ISTA: TL01000147-V13)

3 NAPLŇOVÁNÍ KLÍČOVÝCH MILNÍKŮ

3.1 MILNÍKY PRVNÍHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU

V prvním roce řešení projektu byly předpokládány následující milníky řešení:

- Analýza e-Government v evropských zemích (7/2018)
- Analýza bariér e-Government v evropských zemích (10/2018)
- Analýza dopadů e-Government v evropských zemích (1/2019)

Veškeré milníky byly v souladu s harmonogramem řešení projektu řádně a včas realizovány.

V následující části textu se zaměříme na hlavní závěry z analýzy, kdy se řešitelský tým projektu zaměřil na analýzu e-Governmentu v zemích Evropské unie s cílem identifikovat „best practices“, na základě kterých by bylo možné rozšířit a zvýšit kvalitu digitálních služeb poskytovaných Českou republikou svým občanům, podnikatelským subjektům a orgánům veřejné správy. Součástí výzkumu byla zároveň i analýza bariér, které brání rozvoji digitalizace v rámci vybraných států Evropské unie. Úplný text výzkumu z prvního roku řešení projektu poskytuje publikace „**Digitální Česko v digitální Evropě**“, která je obsahově nedílnou součástí této souhrnné výzkumné zprávy.

3.1.1 Regulace eGovernmentu v Evropské unii

V uplynulých letech různé země implementovaly určitou strategii eGovernmentu. Ačkoli se tyto strategie mohou lišit dle země a kultury, mají do značné míry shodné rysy, a to zefektivnit státní správu s cílem uspořit náklady pro dodavatele a snížit administrativní zátěž pro občany a firmy.

V souladu se strategiemi e-Governmentu v jednotlivých zkoumaných zemích lze vysledovat následující prioritní cíle:

- digitální gramotnost (Dánsko, Finsko, Litva, Německo, Nizozemí, Norsko, Švédsko, Velká Británie²)
- kybernetická bezpečnost (Belgie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Litva, Nizozemí, Rakousko)
- digitální infrastruktura (Belgie, Malta, Rakousko, Švédsko, Velká Británie)
- podpora podnikání a inovací (Dánsko, Lucembursko, Německo, Nizozemí)
- digitální služby (Estonsko, Irsko, Litva, Norsko)
- regulace e-prostředí (Dánsko, Lucembursko, Malta)
- rychlá infrastruktura a komunikace (Estonsko, Německo, Nizozemí)
- digitalizace zdravotnictví (Litva, Norsko)
- digitální ekonomika (Belgie, Malta)
- digitální kompetence (Belgie, Lucembursko)
- e-solutions (Estonsko e-občanství a e-podpisy, Irsko – eID)
- open data (Dánsko, Irsko, Švédsko)

V Dánsku fungující Agentura pro veřejné ICT služby v počátcích své činnosti pracovala na harmonizaci a standardizaci odlišných ICT platform používaných na různých vládních úrovních do jedné společné operační platformy, a to s cílem dosáhnout vyšší kvality při nižších nákladech. Agentura se zaměřuje na zajištění dostupnosti, stability, efektivity a informační bezpečnosti s důrazem na poskytování (i) centrálního veřejného ICT pracoviště jako společné vládní základny pro využití ICT, (ii) provoz ICT infrastruktury pro různé úlohy eGovernmentu, (iii) standardizace obecných správních systémů

² V době realizace výzkumu byla Velká Británie členem Evropské unie.

prostřednictvím tvorby společných platforem, a (iv) účinného zadávání provozních smluv prostřednictvím standardizovaných rámcových řízení.

Ve Švédsku se rozvinula zajímavá diskusní platforma mezi výzkumníky, praktiky a občany pro oblast eGovernmentu www.egov.nu. Iniciativa zahrnuje odborníky z politických věd, sociologie, ekonomie a ICT, jakož i tvůrce legislativy pro veřejnou a soukromou sféru, a v neposlední řadě občany a firmy. Z tohoto pohledu se nabízí možnost aplikace obdobné platformy v České republice.

Velmi přímočaré centralizované modely jsou aplikovány v Nizozemsku a Rakousku. U našich sousedů je za oblast eGovernmentu zodpovědným orgánem Ministerstvo pro digitalizaci a ekonomické záležitosti. Jeho úsilí je podporováno zejména Platformou „Digital Austria“, jejímž hlavním cílem je strategické rozhodování, stanovování priorit v oblasti implementace společných projektů eGovernmentu, jejich koordinace a monitoring, a to včetně kompletní komunikace těchto aktivit.

V rámci strategického a efektivního řízení se jeví centralizované řešení eGovernmentu jako vhodnější varianta. Díky centralizovanému přístupu může být eliminováno dublování pozic.

3.1.2 Digitalizace veřejné správy a služeb, které poskytuje veřejná správa občanům a firmám

Hlavním cílem digitalizace veřejné správy a služeb by mělo být nabídnout digitální služby jednotlivým uživatelům tak, aby z jejich využívání plynuly výhody všem subjektům a celý digitalizační proces byl v maximální možné míře efektivní. Z pohledu úspěšnosti digitalizace veřejné správy platí předpoklad, že tato digitalizace jednoznačně musí cílit na koncového uživatele, kterému je příslušná služba určena. Zároveň však digitalizace musí cílit i na stát či subjekt, který příslušnou digitální službu poskytuje. Předpokladem úspěchu digitalizace veřejné správy je prioritizace cílového uživatele. Pravidelný sběr informací, například formou dotazníkových šetření, a následná analýza dat by se tak měly stát, alespoň v počátečních letech od spuštění digitálních služeb, rutinním postupem. Všechna data by měla být zpracována v každoročním reportu, který by identifikoval, jaké oblasti digitalizace jsou z pohledu koncových uživatelů hodnoceny nejhůře a potřebují být uživatelsky přívětivější či nějakým způsobem optimalizovány.

Pokud má Česká republika za cíl navyšovat zájem občanů o online služby, musí se primárně zaměřit, více nežli na samotné množství, na kvalitu takto nabízených služeb. Se spokojeností občanů s již nabízenými službami pak vzniká i silná poptávka po dalším rozšiřování digitalizace veřejné správy a služeb.

Častým nedostatkem digitalizace veřejné správy a služeb je přílišná koncentrace na jednotlivé styčné body komunikace mezi občanem a úřady, namísto zaměření se na digitalizaci celého procesu. Digitalizace určité služby musí znamenat, že celý proces, od počátku až do konce, je z pohledu koncového uživatele digitalizovaný a plně přístupný skrze online rozhraní. Uživatelská spokojenost s digitalizovanou veřejnou správou a službami výrazně klesá v okamžiku, kdy je uživatel nucen v jakémkoliv bodě celého procesu dodatečně komunikovat s úřady telefonicky nebo být fyzicky přítomen při osobním jednání.

Proto je nezbytné s vývojem online platforem současně vytvářet i uživatelsky přívětivé verze pro chytré telefony či tablety. Tím by mělo být zajištěno, aby komunikace s úřady byla možná prakticky kdykoliv a nezbytné formuláře mohly být vyplňovány odkudkoliv v době, kdy je tato komunikace přípustná jak ze strany uživatele, tak i ze strany orgánu veřejné správy.

Při vytváření digitalizačních procesů by měla státní správa cíleně usilovat o zapojení co největšího počtu zájmových skupin z privátního sektoru. Cílem by přitom mělo být kontinuálně a systematicky vybudovat síť a databázi všech potenciálních institucí a organizací, které jsou alespoň do určité míry na digitalizačním procesu zainteresovány. Digitální služby tak musí být užitečné pro všechny zainteresované subjekty. Pokud se tak stane, je možné konstatovat, že by dle názoru Evropské unie digitalizace veřejných služeb

měla snížit administrativní náklady komunikace mezi státem a subjektem, kterému jsou poskytované příslušné služby, přibližně o 15 % až 20 %.

Z tohoto důvodu by veřejná správa měla digitalizovat své služby pragmaticky. Měla by se zaměřit na vybrané služby, které jsou občany či podnikatelskými subjekty nejvíce využívány a na ty, které státní úředníky v současné době stojí nejvíce času.

Aby mohlo skutečně dojít ke komplexnější transformaci procesů uvnitř veřejné správy a služeb, nikoliv pouze k IT automatizaci v současnosti aplikovaných procesů, jsou investice do vzdělávání státních úředníků v oblasti ICT zcela nezbytným předpokladem.

Navýšit zájem občanů, potažmo i podnikatelských subjektů o využívání digitálních služeb jde také za použití vybraných finančních incentív, které motivují jednotlivé uživatele digitálních služeb k jejich využívání. Příkladem může být snížení ceny dané služby, pokud se občan či firma rozhodne pro její řešení online a nebude tuto službu řešit telefonicky či fyzicky na příslušném úřadu.

Je možné konstatovat, že s ohledem na digitalizaci veřejné správy a služeb se Česká republika musí vyhnout pouhé IT automatizaci současných procesů a mnohem více usilovat o vytvoření zcela nových digitalizovaných postupů, neboť pouhý přesun současných byrokratických procesů online je dlouhodobě nedostačující. Aby tak bylo možné zajistit efektivnější digitalizaci státní správy a digitalizovaných služeb, měla by Česká republika usilovat o větší zapojení privátního sektoru. Prvním krokem by však mělo být zajištění dostatečného přísunu informací ze strany co možná největšího počtu privátních subjektů.

Na druhé straně je třeba brát v úvahu i skutečnost, že by státní správa měla pravidelně zjišťovat názory uživatelů digitálních služeb na tyto služby. Tím by bylo možné identifikovat na příslušné zájmy a potřeby těchto uživatelů. To je možné zajistit prostřednictvím pravidelného sběru informací, například formou dotazníkových šetření, a následné analýzy dat. Tyto aktivity by se měly stát, alespoň v počátečních několika letech od spuštění digitálních služeb, rutinním postupem. Všechna taková data by měla být zpracována v každoročním reportu, který by identifikoval, jaké oblasti digitalizace jsou z pohledu koncových uživatelů hodnoceny nejhůře a potřebují být uživatelsky přívětivější či být jinak optimalizovány.

Na základě provedené analýzy je možné konstatovat, že spolu s digitalizací veřejné správy a služeb musí docházet k pravidelným úpravám legislativního rámce tak, aby aktuálně platná legislativa nebránila v rozvoji samotné digitalizace veřejných služeb. Současně je však nezbytné brát v úvahu i ICT schopnosti a dovednosti obyvatelstva, které jsou zásadním předpokladem pro schopnost se případným změnám přizpůsobovat.

3.1.3 Rozvoj digitálních dovedností a kompenzace nedostatku ICT pracovníků

Význam digitální gramotnosti a ICT dovedností neustále narůstá. Z výzkumu OECD z roku 2016 vyplývá, že v průměru více než 50 % dospělé populace (v České republice se jednalo o 54 %) ve 28 členských zemích OECD zvládá pouze nejjednodušší počítačové úkoly (např. psaní e-mailů, hledání na webu) nebo nemá vůbec žádné počítačové dovednosti. Dále bylo zjištěno, že pouze třetina pracovníků disponuje dovednostmi pokročilejšími, umožňujícími vyhodnocovat a řešit problémy. Jinými slovy řečeno, pracovníci sice pravidelně používají digitální technologie, ale v nadpoloviční většině případů bez odpovídajících znalostí a dovedností, a tím pádem neefektivním a nebezpečným (pro ně i okolí) způsobem.

Rozvoj digitálních dovedností a zajištění dostatečného množství ICT odborníků tak představují problémy týkající se všech států Evropské unie. Z tohoto důvodu je nezbytné identifikovat a charakterizovat úspěšné/slibné strategie a postupy v obou uvedených problémových oblastech a najít pro Českou republiku situačně a ekonomicky odpovídající náměty a doporučení tak, aby mohlo dojít k efektivnímu rozvoji digitalizace služeb státní správy a zároveň zajistit, aby občané byli schopni, tedy měli znalosti a dovednosti využívat státem nabízené online služby a zároveň aby bylo možné zajistit samotný provoz

digitálních služeb ze strany státu. Neméně důležitou oblastí je i snaha zajistit dostatek ICT pracovníků na trhu práce prostřednictvím vzdělávacího systému. Je možné konstatovat, že v podstatě všechny země Evropské unie se potýkají s nedostatkem ICT odborníků, a to v rovině aktuálních i perspektivních potřeb svých ekonomik. Přestože na poptávku po ICT odbornících pohotově zareagovaly různé personální agentury, je zřejmé, že systémově daný problém vyřešit nemohou.

V oblasti rozvoje digitálních a ICT dovedností často ministerstva vzdělávání/školsství různých zemí Evropské unie, včetně České republiky, systematicky zavádějí nové technologie a na ICT zaměřené předměty či obory na základních, středních a vysokých školách, vzdělávání dospělých zůstává poněkud stranou. Z hlediska praktického jsou to ovšem právě příslušníci specifických skupin dospělých (lidé starší 50 let, lidé s nízkými příjmy, stávající pracovníci podniků procházejících a/nebo připravujících se na digitalizaci, zdravotně postižení atd.), kdo je nejvíce ohrožen tzv. digitálním vyloučením.

S ohledem na potřebu rozvíjet digitální dovednosti široké veřejnosti (a nejen „školáků“) i se zřetelem na potřebu systémově řešit nedostatek ICT odborníků, lze na základě doposud uvedených poznatků vládě a vládním institucím České republiky doporučit zvážení využití níže uvedených následujících, v jiných zemích Evropské unie osvědčených, postupů a strategických opatření.

Podobně, jako je tomu ve Velké Británii, Estonsku či Nizozemsku, začít v oblasti vzdělávání široké veřejnosti a zejména digitálním vyloučením ohrožených skupin občanů, aktivně a systematicky využívat síť existujících knihoven (a dalších místních/komunitních center). V rámci uvedeného opatření vybavit knihovny a další vhodná místní / komunitní centra odpovídajícími moderními ICT technologiemi a dalším potřebným „vzdělávacím“ zázemím.

Z hlediska potřeby rozvíjet digitální dovednosti různých skupin dospělé populace se v několika zemích (např. Velká Británie, Irsko, Estonsko, Nizozemsko) osvědčuje aktivní využívání existující sítě místních knihoven (případně dalších komunitních center). Jsou snadno dostupné a za předpokladu jejich vybavení moderními technologiemi v nich lze bezplatně proškolit tisíce občanů. Stimulovat a pobízet velké nadnárodní ICT společnosti působící na českém trhu k aktivní podpoře rozvoje digitální gramotnosti a dovedností občanů. Jako vhodná cesta se jeví realizace projektů, v jejichž rámci dojde ke spojení interních vzdělávacích potřeb společnosti se vzděláváním veřejnosti – aktuálních i potenciálních klientů. Jedním z pragmatických argumentů pro založení podobných iniciativ by mohla být skutečnost, že ICT společnosti touto cestou prohlubují své aktivity v oblasti sociální odpovědnosti, propagují se a prezentují jako veřejně-prospěšné organizace. Navíc mohou získávat do řad svých pracovníků nové pracovní „posily“ a talenty. Tato vzdělávací forma by měla být občanům poskytována ideálně zcela zdarma tak, aby proces zvýšení digitálních znalostí a schopností byla v co největší míře efektivní.

V souladu s výše uvedeným doporučením by bylo možné dále vytvořit speciální centrální digitální styčné centrum (např. Czech Digital Hub). To by soustřeďovalo soukromé společnosti působící v České republice, vědce, podnikatele v oblasti digitálních technologií, vysokoškolské studenty i pedagogy atd., za účelem vývoje nových digitálních produktů, služeb, modelů podnikání, podpory oborů zaměřených na studium digitálních technologií a dovedností, přilákání špičkových ICT expertů a společností. Uvedený krok by tak významně napomohl k prezentaci České republiky jako tradičně technologicky i kulturně vyspělé země. Finanční podpora by mohla být realizována jak ze strany České republiky, tak i z vybraných projektů Evropské unie.

3.1.4 Elektronická fakturace a její využívání v Evropské unii

Elektronická fakturace je významný nástroj, jehož úkolem je zajistit bezpečné a rychlé předání daňového dokladu mezi dvěma zúčastněnými subjekty. Výhody plynoucí z elektronické fakturace spočívají zejména ve zvýšené transparentnosti uskutečněných hospodářských operací, dále v lepší vymahatelnosti pohledávek, snížení vynaložených nákladů na tisk a následnou distribuci faktur v jejich fyzické podobě.

Zcela zásadní význam elektronické fakturace je patrný v případě realizace veřejných zakázek, v jejichž rámci tento způsob elektronického předání daňového dokladu radikálním způsobem zvyšuje transparentnost veškerých realizovaných veřejných zakázek.

Elektronická faktura obsahuje data ve strukturovaném formátu, který umožňuje jejich okamžité využití v rámci podnikových informačních systémů dodavatele bez následného podružného zadávání dat do softwaru odběratele. Příslušný softwarový produkt (nejčastěji podnikový informační systém či účetní program) následně zajistí, aby tato faktura byla uživateli korektně zobrazena na monitoru či na jiném relevantním zařízení. V případě, že by uživatel vyžadoval příslušnou fakturu i v papírové formě, je mu umožněno si ji následně vytisknout a zarchivovat. Za strukturovaná data lze považovat pouze data, která jsou obsažena v datových souborech, které jednoznačně odpovídají veškerým specifikacím stanoveným na základě Evropské normy pro elektronickou fakturaci EN 16931, mezinárodní normy pro EDI standard EDIFACT či mezinárodního standardu UBL.

Předpokladem pro bezchybné fungování elektronické fakturace je vytvoření elektronické platformy, která zajistí rychlý, efektivní a zejména bezpečný přenos dat mezi dodavatelem a odběratelem. V rámci Evropské unie je tento přenos dat ve vztahu B2G zajištěn buď prostřednictvím (i) státní instituce; (ii) soukromého podnikatelského subjektu, který byl vybrán státními orgány pro zajištění přenosu dat nebo (iii) kombinací, kdy si uživatelé mohou svobodně vybrat mezi státním či soukromým poskytovatelem.

Elektronická fakturace je zatím legislativně upravena pouze v oblasti B2G a nezabývá se legislativní úpravou e-fakturace z pohledu B2B. Současná praxe v oblasti B2B je tak založena zejména na řešení, kdy dodavatel nejprve připraví fakturu v podnikovém informačním systému, účetním softwaru či jiném programu. Následně tuto fakturu konvertuje nejčastěji do formátu PDF. Daný soubor pak zpravidla zašle prostřednictvím elektronické pošty svému odběrateli. Pokud chce dodavatel zvýšit důvěryhodnost celého procesu, může odběrateli zaslat fakturu prostřednictvím datové schránky zpravidla opět ve formátu PDF. Nicméně toto řešení lze aplikovat pouze za předpokladu, že mají obě strany povoleno zaslání a přijímání datových zpráv v datové schránce i od jiných subjektů, než jsou orgány státní správy. Zároveň je důležité zdůraznit, že tento zde popsaný proces nelze chápat jako formu elektronické fakturace, neboť zcela popírá možnost automatického zpracování dat.

V České republice je povinná elektronická fakturace legislativně upravena pouze v oblasti B2G. Je možné konstatovat, že bohužel chybí legislativní úprava, která by vyžadovala povinnou elektronickou fakturaci mezi podnikatelskými subjekty (B2B) navzájem. Ta by v případě podnikatelských subjektů umožnila efektivnější výběr daňové povinnosti zejména u daně z příjmů právnických osob, daně z přidané hodnoty a dále i spotřebních daní. Kromě toho by tento nástroj mohl snížit riziko druhotné platební neschopnosti, neboť by motivoval dlužníky hradit své závazky včas v předem sjednaných termínech.

V rámci Evropské unie se průkopníkem povinné elektronické fakturace ve vztahu B2B stala Itálie. Od roku 2019 zde musí všechny podnikatelské subjekty pro vzájemnou fakturaci povinně využívat portál Sistema di Interscambio (SDI). Obdobné snahy vyvíjí i Řecko, které od roku 2020 požaduje, aby si podnikatelské subjekty, podnikající na území Řecka, předávaly veškeré faktury elektronicky prostřednictvím portálu, jenž bude umožňovat online kontrolu obchodních transakcí ze strany státních institucí.

Z důvodu přetrvávajících problémů v oblasti elektronické fakturace je vhodné doporučit následující oblasti, v jejichž rámci by Česká republika mohla zefektivnit celý proces elektronické fakturace tak, aby bylo možné tento nástroj zcela bez jakýchkoliv technických problémů využívat:

Jedním ze zásadních problémů, kterým uživatelé v oblasti elektronické fakturace čelí, je častá nefunkčnost Národního elektronického nástroje, který se využívá v oblasti zadávání veřejných zakázek. Z tohoto důvodu je nezbytné zajistit důvěryhodnost elektronického přenosu dat s cílem zamezit častým výpadkům funkčnosti tohoto nástroje. Vzhledem k přetrvávajícím problémům může docházet k obavám podnikatelských subjektů o zajištění bezpečnosti dat v rámci elektronické fakturace. Z tohoto důvodu

např. Německo a Francie spolupracují na jednotném řešení elektronického přenosu dat s cílem zajistit bezpečný a spolehlivý přenos dat, přičemž náklady na vývoj systému budou poměrně rozloženy mezi tyto dvě země dle předem dohodnutých kritérií.

Veškeré aktivity a úkony, které se musí vykonávat v rámci elektronické fakturace, by měly být co nejvíce uživatelsky přívětivé. Z tohoto důvodu je potřeba zajistit, aby proces elektronické fakturace byl v maximálně možné míře zautomatizovaný a aby kladl minimální nároky na odborné ICT znalosti podnikatelského subjektu. Jedná se o řešení, které umožní práci se softwarovým produktem i osobám, které nedisponují rozsáhlými znalostmi v oblasti ICT.

Z tohoto důvodu je následně důležité zajistit poradenskou činnost v oblasti elektronické fakturace pro podnikatelské subjekty. Tato poradenská činnost by měla spočívat v podobě bezplatných školení, která budou realizována na více různých místech v České republice. Např. v Nizozemsku či Dánsku mohou subjekty kontaktovat providera, který zajišťuje elektronickou fakturaci B2G a požádat o pomoc a rady v oblasti elektronické fakturace.

Neméně významnou aktivitou je však i zajištění online technické podpory pro potřeby podnikatelských subjektů i institucí veřejné správy. Tato služba by měla bezprostředně pomoci uživatelům při řešení aktuálních problémů s elektronickou fakturací v reálném čase. Většina providerů, kteří zabezpečují elektronický přenos dat v oblasti e-fakturace v členských zemích EU, nabízí e-mailovou či telefonickou podporu na webových stránkách i mimo běžnou pracovní dobu (v ČR je možné kontaktovat help desk Národního elektronického nástroje pouze v pracovních dnech v době od 7:00 do 18:00).

Státní správa by se měla zaměřit na zlepšení propagace a prezentaci výhod, které jsou spojeny s elektronickou fakturací a snažit se tak zvýšit povědomí podnikatelských subjektů o výhodách, které jsou spjaty s elektronickou fakturací jak v oblasti B2G, taktéž i v oblasti B2B. Jakmile budou podnikatelské subjekty efektivně využívat elektronickou fakturaci ve vztahu B2G a budou si vědomi veškerých výhod, které toto řešení elektronického přenosu dat s sebou přináší, bude mnohem jednodušší motivovat tyto subjekty i ke vzájemné elektronické fakturaci v oblasti B2B za předpokladu, že o dané řešení bude ze strany vlády ČR zájem. Podnikatelské subjekty, které působí v Itálii, již povinně vystavují elektronické faktury v oblasti B2B prostřednictvím portálu SDI. Řecko se v současné době nachází v přípravné fázi s předpokládaným termínem povinné elektronické fakturace B2B od roku 2020.

3.1.5 Digitalizace malých a středních podniků v České republice

Malé a střední podniky představují, především s ohledem na zaměstnanost a procentuální podíl přidané hodnoty, jádro evropské i české ekonomiky. S příchodem nových technologií a revolučních konceptů jako je Industry 4.0, Smart Factories, Internet of Things, či Cloud computing, tak u malých a středních podniků vzniká potřeba zajistit jejich efektivní digitalizaci a schopnost se takovým trendům přizpůsobit.

V současné době přitom Česká republika za svými evropskými protějšky v digitalizaci malých a středních podniků v mnoha ohledech zaostává. Dle studie Microsoft mají České firmy téměř o 20 % nižší úroveň adopce moderních technologií. To ve svém důsledku nevede pouze ke snížení jejich efektivity, ale také k postupné ztrátě jejich konkurenceschopnosti na evropských a mezinárodních trzích. Malé a střední podniky totiž nejsou motivovány k adopci nových technologií a digitalizačních procesů ve fázi, kdy existuje plná poptávka po jejich službách a konkurenční boj o další zakázky je tak relativně minimalizován. S postupujícím zpomalováním české ekonomiky a nadcházející recesí malé a střední podniky budou mnohem intenzivněji usilovat o potenciální konkurenční výhody, zvyšování produkční efektivity a celkovou optimalizaci výroby a poskytování jejich služeb. Česká republika tak musí v nadcházejících letech systematicky usilovat o vytvoření obdobné poradensko-digitalizační sítě, která bude schopna podpořit efektivitu českých malých a středních podniků v době hospodářské kontrakce – cílem musí být vytvoření takového systému ještě před jejím vypuknutím.

V roce 2017 činil v České republice podíl zaměstnanců malých a středních podniků v podnikatelské sféře až 58 % a podíl přidané hodnoty, kterou vytváří 54,6 %, jejich význam tak nelze popřít. Nedostatečná digitalizace malých a středních podniků by přitom měla také dalekosáhlé důsledky a dopady i na konkurenceschopnost velkých podniků, neboť právě malé a střední podniky mnohdy představují stěžejní články jejich dodavatelských řetězců. Cílem vlády a orgánů České republiky proto musí být v nadcházejících letech zajistit malým a středním podnikům snadný přístup k digitalizačním procesům tak, aby tyto procesy byly dostupné a zároveň, aby o nich mezi malými a středními podniky panovalo všeobecné povědomí.

Doposud byl celkový proces digitalizace v České republice relativně decentralizovaný a značně chaotický. Ostatně tyto závěry vyplývají i z Inovační strategie České republiky 2019–2030. Nepochybně i to je jedním z důvodů, proč digitalizace českých malých a středních podniků mnohdy zaostává. Na druhou stranu tuto skutečnost však nelze zobecňovat nebo paušalizovat, neboť implementace digitalizačních procesů je nutně závislá i na typech odvětví, která se v dané ekonomice nachází. Země, ve kterých není hojně zastoupen zpracovatelsko-průmyslový segment (tedy segment, ve kterém se proces digitalizace prosazuje relativně pomalu), ale naopak je více dominantní segment služeb, už z podstaty vytváří dojem, že pro digitalizaci vytvořily lepší podmínky.

Cílem následujících doporučení je navrhnout řešení vedoucí k zefektivnění digitalizace malého a středního podnikání v České republice. Jako první doporučení lze uvést, že by mělo dojít k lepšímu pokrytí vysokorychlostním internetem v rámci celé České republiky a aby byl tímto způsobem zajištěn rovný přístup malých a středních podniků k digitalizačním projektům České republiky. Následně je žádoucí začít budovat síť podpory výzkumu a inovací více centralizovaně a systematicky tak, aby byla využita již existující regionální centra zabývající se inovacemi (Inovační centra, Technologická centra, BIC centra atd.). Dalším úkolem je centrálně rozšířit jejich portfolio o provázané programy podpory zavádění digitalizačních procesů. V souladu s „best practices“, které je možné spatřit v Německu, by v České republice mělo dojít k podpoře malých a středních podniků prostřednictvím vytvoření standardizovaných digitalizačních šablon, které by české podniky, s ohledem na jejich odvětví, mohly jednoduše implementovat.

Systém digitální transformace by měl vést k implementaci digitálních projektů vyšší úrovně. Modernizace webových stránek, přítomnost na sociálních platformách, obnova ICT systémů či lepší rozhraní pro komunikaci s dodavateli jsou nepochybně příznivé kroky, avšak v dlouhodobém horizontu se tento nižší typ digitalizace může jevit jako značně nedostačující. Český veřejný sektor by měl současně usilovat o co možná největší míru zapojení privátních služeb (poradenských, ICT bezpečnostních atd.) specializujících se na problematiku digitalizace a automatizace. Na druhé straně lze uvést, že modernizace webových stránek, přítomnost na sociálních platformách, obnova ICT systémů či lepší rozhraní pro komunikaci s dodavateli jsou nepochybně příznivé kroky, avšak v dlouhodobém horizontu se tento nižší typ digitalizace může jevit jako značně nedostačující.

Na základě provedeného průzkumu je možné konstatovat, že při nastavování potenciální míry podpory musí systém brát v úvahu skutečnost, že mikro a malé podnikatelské subjekty obvykle mají s ohledem na nižší obrat vyšší míru finančního omezení a budou tak vyžadovat vyšší míru finanční pomoci. Obdobně je nezbytné zohlednit i odvětví, ve kterém příslušné podnikatelské subjekty působí. Z tohoto důvodu musí i míra příslušné finanční podpory reflektovat tyto skutečnosti. Zároveň je možné uvést, že aplikace metody progresivního zvýhodňování, které funguje na principu: čím komplexnější projekt digitalizace (nebo případně čím více takových projektů) se individuální malý a střední podnik rozhodne implementovat, tím větší může být finanční podpora (ať už formou přímého kofinancování, grantu, či finančních úlev), kterou může příslušný podnikatelský subjekt získat.

Ve snaze digitalizovat rychleji než ostatní země by proto Česká republika neměla brát zřetel pouze na to, kolik českých malých a středních podniků aplikuje digitalizační projekty, ale měla by se vážně zabývat i skutečností jaké typy digitalizačních projektů jsou zároveň v rámci digitalizačního procesu

implementovány. Preference přitom musí být nepochybně dána digitalizačním projektům vyšší úrovně – tedy takovým projektům, které jsou komplexnější a hlouběji zasahují do fungování a celkové struktury podnikatelského subjektu, který tyto projekty implementuje.

3.1.6 Podpora startupů jako cesty k digitalizaci

Startup je podnikatelský záměr, jehož hlavním cílem je uspokojit specifický problém či poptávku, která se vyskytuje na trhu. Jedná se o myšlenku, jež je ve své podstatě zcela inovativní a ojedinělá. Takováto myšlenka však sama o sobě ještě není spojena s jistou budoucí prosperitou. Aby bylo možné úspěšně zrealizovat danou myšlenku, je nezbytné prvotně zpracovat podnikatelský plán, na jehož základě bude možné, s určitou mírou spolehlivosti, zanalyzovat, zda bude mít daný projekt šanci uspět na trhu či nikoliv.

Takto vytvořený podnikatelský záměr slouží i jako nástroj, jehož prostřednictvím bude možné získat počáteční finanční prostředky pro budoucí start nově vzniklého podnikatelského subjektu za předpokladu, že bude daný startup životaschopný. Startupy vykazují možnost exponenciálního růstu a potenciální vysokou ziskovost v porovnání s obvyklými podnikatelskými záměry, které jsou realizované v oblasti malého a středního podnikání. Avšak podnikatelské riziko je u startupů enormně vysoké a z tohoto důvodu je pro tyto podnikatelské subjekty velmi obtížné získat, ve své prvotní fázi, cizí kapitál od finančních institucí.

Obdobné bariéry lze spatřit i ve snaze financovat start těchto podnikatelských subjektů prostřednictvím veřejného úpisu akcií (IPO). Pokud tedy zakladatelé nemají dostatečné množství vlastních finančních prostředků, případně nenaleznou bonitního investora, který zajistí prvotní finanční prostředky pro start a rozvoj firmy, mohlo by dojít k situaci, že i potenciálně života schopné firmy nikdy nevzniknou z důvodu nemožnosti financovat příslušné podnikatelské aktivity.

V současné době jsou nejvýznamnějším zdrojem sloužícím pro financování startupů v Evropské unii vlastní úspory podnikatelů. Na straně druhé mají startupy, vzhledem k rizikovosti podnikatelského záměru, naprosto omezený přístup k externímu financování v podobě bankovních úvěrů (dlouhodobých či krátkodobých) či získání prostředků prostřednictvím IPO. Vládní zdroje jsou v průměru využívány pouze z 20 %. Navíc panují mezi zeměmi Evropské unie značné rozdíly v poskytování kapitálu pro rozjezd startupů z veřejných prostředků. Kromě podpory startupů na vládní úrovni hrají zcela zásadní roli pro vznik startupů i podmínky, na jejichž základě je možné v příslušném členském státě založit a provozovat podnikatelský subjekt. Neméně důležitá je i daňová zátěž podnikatelského subjektu či průměrná mzdová úroveň. Pro úspěšnou podporu startupů je též velmi důležité eliminovat různé administrativní překážky, které zásadním způsobem omezují legální podnikatelské aktivity.

Startupy s sebou přinášejí enormní ekonomický potenciál. Z tohoto důvodu je velmi žádoucí podporovat vznik startupů i v České republice. Ačkoliv je tato forma podnikání velmi riziková a řada podnikatelských plánů a záměrů nemusí vždy uspět, existuje řada významných korporací, které vznikly nejprve jako startupy a ve velmi krátké době využily potenciál pro svůj exponenciální rozvoj. V prvopočátku potřebují životaschopné startupy zejména prostředky pro svůj start a následný rozvoj. Jakmile se startup dostane do fáze své expanze, vrátí se veřejně vynaložené prostředky zpět do dané ekonomiky prostřednictvím zvýšeného výběru přímých a nepřímých daní včetně odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

České republice lze doporučit zejména následující řešení, která by měla vést k podpoře startupů na území České republiky. Prvním doporučením jsou daňové úlevy (včetně odvodů na sociální a zdravotní pojištění) v prvních letech podnikání příslušného podnikatelského subjektů. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že nejoblíbenější země pro založení startupů radikálně snížily daň z příjmů obchodních korporací, zároveň poskytují po určité časové období i specifické daňové úlevy. Mezi tyto země se v současné době

řadí zejména Španělsko, Velká Británie či Irsko. Například v Irsku neodvádí startupy žádnou daň z příjmů ze zisku do výše 120 000 EUR po dobu 3 let od svého vzniku. Tato daňová úleva je výhradně určena pouze startupům, nikoliv všem obchodním korporacím.

Dalším krokem předpokladem je zajištění lepší infrastruktury (vysokorychlostní internet, komunikace). Kvalitní infrastruktura je naprostým základním předpokladem pro rozvoj podnikatelských aktivit. V současné době je třeba se zaměřit na zkvalitnění a rozšíření širokopásmového připojení v České republice, zejména sítě 5G. V opačném případě budou startupy alokovány pouze v Praze, Brně či Ostravě. Bez kvalitního internetového připojení by bylo zcela nemožné přilákat do země nové startupy a využít tak jejich ekonomického potenciálu, který s sebou přináší. Z tohoto důvodu veškeré nejvýznamnější země neustále rozvíjí svoji infrastrukturu v maximálně možné míře tak, aby poskytly ty nejlepší podmínky pro rozvoj nejen podnikatelským subjektům, ale i svým občanům. Mezi tyto země se řadí zejména Irsko, Španělsko, Švédsko či Velká Británie.

Současně by s rozvojem infrastruktury mělo dojít k vyššímu propojení státních univerzit a vysokých škol s podnikatelským prostředím. Jedná se především o technicky a ekonomicky zaměřené obory, které v sobě skýtají enormní potenciál pro budoucí rozvoj startupů. Tato spolupráce je patrná zejména v případě Švédska či Irska. Ve Švédsku univerzity spolupracují se startupy s cílem motivovat své studenty k založení dalších startupů, dále startupům nabízejí nové potenciální zaměstnance s vysokou úrovní vzdělání, neméně důležitý je i akademický pohled na startupy, kdy vědecko-výzkumná činnost na univerzitách pomáhá rozvíjet nové nápady a myšlenky ve smysluplná řešení. V Irsku je situace obdobná, do vzájemné spolupráce se dále zapojují i coworkingová centra.

V neposlední řadě je možné konstatovat, že vyšší propagace zájmu České republiky o startupy včetně zlepšení PR v oblasti startupů. Značné aktivity v této oblasti vyvíjí zejména Švédsko, které se prezentuje jako země, ve které se daří rozvíjet startupy. Švédsko pořádá různé aktivity, které jsou zaměřeny na propagaci startupů a motivaci různých věkových skupin k podnikání. Příkladem lze uvést soutěž Venture cup, což je oblíbený PR nástroj, který motivuje k tomu, aby si mladí lidé zkusili založit vlastní startup. Oproti tomu ve Španělsku vláda připravila návodný dokument, z něhož lze získat veškeré potřebné informace nezbytné pro založení podnikatelského subjektu v této zemi. Tento dokument je určen pro občany z jednotlivých členských zemí Evropské unie.

3.1.7 Kyberprostor a kybernetická bezpečnost České republiky

ICT zcela zásadním způsobem mění dnešní společnost. Neotevívá pouze dveře k vyšší efektivitě podniků a výroby, ale umožňuje i běžným uživatelům čím dál snazší přístup k rozsáhlejšímu množství služeb. Spolehlivé fungování a integrace nových technologií – založených na internetovém prostoru – se tak stává i nepostradatelným faktorem pro správné fungování společnosti. Tím však vzniká i značná míra závislosti na těchto technologiích; závislost, která se bude s jejich dalším rozvojem a rozšiřováním nepochybně navyšovat. Z pohledu kybernetické bezpečnosti České republiky tak vzniká hrozba, že jejich případné narušení či zneužití, by mohlo výrazným způsobem ovlivnit či přímo ohrozit českou společnost a její správné fungování. Exponenciální nárůst dat dostupných na internetu je možné dobře demonstrovat statistikou, že za pouhé dva poslední roky bylo vygenerováno 90 % v současné době existujících internetových dat!

Česká republika ve svém úsilí digitalizovat své služby a domácí podniky, tak musí soustavně dbát na zajištění kybernetické bezpečnosti vznikajících systémů, jinak riskuje, že veškeré informace a data mohou být neoprávněně nabyta třetí stranou (ať už se jedná o cizí státní entitu, organizované skupiny či jednotlivce).

Do značné míry kybernetická bezpečnost státu závisí i na schopnosti a odolnosti firem v něm zastoupených se kybernetickým útokům bránit. Z tohoto důvodu musí být, s ohledem na kybernetickou bezpečnost,

spolupráce mezi státem a privátními subjekty mnohem provázanější, než je tomu například v jiných ekonomických oblastech či dokonce v jiných bezpečnostních odvětvích. To vychází i ze skutečnosti, že v mnoha případech je i samotná národní obrana a vnitřní bezpečnost závislá na infrastruktuře a zdrojích, které poskytuje či vlastní privátní sektor. Primárním úkolem tak musí být snaha vytvořit efektivní platformu pro spolupráci s domácími firmami a společnostmi, zejména pak těmi, které pro stát představují strategické odvětví – typicky obrana, finance/bankovníctví, telekomunikace, logistika, energetika a zdravotnictví či farmaceutika.

Ať už je původce kybernetického útoku jakýkoliv, současným trendem zůstává, že k obdobným útokům dochází stále častěji a podílí se na nich čím dál tím větší podíl společnosti. Velkou roli v tom sehrává i narůstající dostupnost nástrojů/software, které kybernetické útoky umožňují. S tím je úzce spojená i nadále se snižující technická náročnost takové nástroje efektivně využít.

Ohrožení kybernetické bezpečnosti s sebou nese mnoho negativních dopadů, jak v přímé, tak i nepřímé formě. Typicky přímými náklady může být ztráta strategicky důležitých dat, informací týkající se národní bezpečnosti, osobních dat zaměstnanců státní správy či odcizení průmyslových tajemství privátních firem apod. S tím jsou však spojeny i nepřímé náklady, které ve střednědobém až dlouhodobém horizontu začnou hrát významnější roli.

S narůstajícím přechodem na digitální ekonomiku a s exponenciálním růstem digitalizace veřejné správy, služeb a výroby bude schopnost státu a firem zajistit kybernetickou bezpečnost klíčovou proměnnou budoucích investic. Růst ekonomiky a prosperita je přitom úzce spojena, mimo jiné, i s mírou investic, které jsou velice závislé na předvídatelnosti, stabilitě a bezpečnosti daného prostředí. Dnešní investoři, hodnotící rizikovost jejich potenciálních investic, musí brát všechny tyto faktory v potaz. Schopnost zajistit kybernetickou bezpečnost a ochranu se stane stejně významným faktorem jako například politická stabilita či likvidita obchodních partnerů.

Z tohoto důvodu lze doporučit následující opatření, v jejichž rámci by mělo dojít ke zvýšení kybernetické bezpečnosti v České republice. Vzhledem k rizikům, které s sebou kybernetické útoky přináší, by měla Česká republika vytvořit systém centralizované státní kontroly kybernetické bezpečnosti domácích firem, které pro stát představují strategické odvětví – typicky obrana, finance/bankovníctví, telekomunikace, logistika, energetika, zdravotnictví či farmaceutika. Zároveň musí být jasně vymezena odpovědnost za provádění této kontroly. Následně by mělo dojít k vytvoření informačního webu, který by podnikatelským subjektům i jednotlivcům poskytoval rady, doporučení, informace o tom, na koho se v případě napadení obrátit, a tím obecně zvyšovat povědomí o kybernetických hrozbách, které s sebou digitalizace přináší.

Česká republika musí nejen aktivně podporovat vznik vzdělávacích programů zaměřených na kybernetickou bezpečnost, ale především usilovat o jejich propojení se současnými státními institucemi zabývajícími se kybernetickou kriminalitou. Zároveň musí usilovat o jejich propojení přímo s privátním sektorem, který se v dané zemi této problematice věnuje. Pouhé vytvoření univerzitního programu kybernetické bezpečnosti na akademické půdě bez hlubšího provázání se jeví jako výrazně nedostačující řešení. Neméně významným předpokladem je snaha o udržení talentovaných jedinců v oblasti kybernetické bezpečnosti. Zároveň musí být Česká republika schopna zajistit a poskytnout takové finanční ohodnocení a výhody, aby práce ve veřejném sektoru byla atraktivní i s ohledem na získávání nových ICT specialistů. Aplikace tabulkových platů (i s možností potenciálních odměn) je zcela nedostačující a do budoucna by mohla tato platová disparita ohrozit implementaci, rozvoj a samotné fungování eGovernmentu v České republice.

Dále je možné konstatovat, že by Česká republika měla aktivně podporovat české malé a střední podniky a startupy zaměřené na kybernetické hrozby a usilovat o jejich hlubší zapojení do kybernetické bezpečnosti České republiky, neboť velice často generují zcela nová řešení a inovace.

Jedním ze zásadních úkolů v oblasti zajištění kybernetické bezpečnosti je též i vytvoření systému daňových úlev a finančních incentív. Ty by měly vytvořit prostředí, ve kterém by podnikatelské subjekty zaměřené na kybernetickou bezpečnost mohly snáze vznikat a dále se rozvíjet. Zároveň by pak mělo docházet ke vzniku projektů, v jejichž rámci by takové firmy poskytovaly zaměstnancům státní správy (zejména pak těm pracujícím v ICT sektorech) odborné školení, stáže či expertní programy zaměřené na kybernetické hrozby. V neposlední řadě by Česká republika měla poskytovat finanční podporu či jiné výhody firmám (především pak těm, jež lze označit jako strategicky významné), které se rozhodnou svojí kybernetickou bezpečnost navýšit, například zakoupením anti-virových softwarů vyšší úrovně.

3.2 MILNÍKY DRUHÉHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU

Ve druhém roce řešení projektu byly předpokládány následující milníky řešení:

- Rozvoj e-Government z pohledu podniků v ČR (8/2019)
- Rozvoj e-Government z pohledu městských úřadů v ČR (10/2019)
- Rozvoj e-Government z pohledu českých občanů (12/2019)

Veškeré milníky byly v souladu s harmonogramem řešení projektu řádně a včas realizovány.

V následující části textu se zaměříme na hlavní závěry z analýzy věnované úrovni digitalizace a zájmu o digitální služby z pohledu občanů, firem a úřadů. Výzkum byl realizován v roce 2019, tedy před propuknutím aktuální pandemické situace, díky níž můžeme akutnost digitalizace služeb pociťovat o to více.

Úplný text výzkumu z druhého roku řešení projektu poskytuje publikace „**Úroveň digitalizace a zájem o digitální služby z pohledu občanů, firem a úřadů – rozborová studie**“, která je obsahově nedílnou součástí této souhrnné výzkumné zprávy.

3.2.1 Pohled občanů České republiky

V rámci sběru dat byla zvolena kombinace online ankety pro dotazování internetové populace, kdy bylo dotázáno 611 osob, a dále face-to-face dotazování pro obecnou populaci, kdy bylo dotázáno 1 002 osoby. Získaná data reprezentují dospělou populaci České republiky; jednalo se o kvótní výběr podle pohlaví, věku, vzdělávání, velikosti obce a regionu.

Na základě výsledků provedeného výzkumu je možné říct, že se digitalizace státní správy těší mezi českou populací (ať již obecnou, ale i internetovou) velkému zájmu. Toho bohužel zatím dle názoru respondentů neumí český stát lépe využít, neboť se velká část občanů považuje za velmi špatně informované o současných možnostech a nástrojích e-Governmentu.

V rámci komunikace s úřady státní správy respondenti nejčastěji uvádí kontakt s obecním úřadem či finančním úřadem. Často však kritizují dlouhou reakční dobu úřadů a nepříliš velkou ochotu úředníků.

Pokud jde o využívání prostředků a nástrojů digitalizace internetovou populací, lze ho označit jako minimální, až neexistující. Datové schránky využívá pouze 8 % respondentů, elektronický občanský průkaz s aktivovaným čipem využívá 9 osob, Portál občana využívají pravidelně pouze 4 % respondentů a dokonce 39 % z internetové populace ani neví, o co se jedná. Ti z respondentů, kteří však Portál občana využívají, si pochvalují jeho přehlednost a intuitivnost, ale často kritizují nutnost pořizovat si čtečku – tato by přitom mohla být distribuována přímo s elektronickým občanským průkazem.

Z online služeb nabízených státem respondenti nejčastěji využívají nahlížení do katastru nemovitostí, zásadně méně pak žádosti o výpis z rejstříku trestů a informace o bodovém hodnocení řidiče. Je však třeba

zdůraznit, že je často kritizována skutečnost, že nabízené služby nejsou plně digitalizovány, a dále jsou nepřehledné a komplikované.

V rámci online služeb na úrovni obce respondenti nejčastěji využívají jejich webové stránky k získávání informací z úřadu, aktuálních informací o území a ke stažení předtištěných formulářů.

V rámci služeb e-Governmentu by respondenti měli nejčastěji zájem o online řešení osobních dokladů, dopravních prostředků a agendy spojené se stěhováním. Naopak za minoritní záležitosti lze považovat online volby, oznámení o manželství/partnerství a v neposlední řadě rozšíření open data.

3.2.2 Pohled českých firem

V rámci sběru dat byla zvolena kombinace telefonického dotazování a online ankety. Telefonické dotazování bylo určeno pro vzorek 250 firem vybraných dle oborů činnosti a velikosti firmy; online anketa byla určena pro respondenty z řad žebříčku TOP100 českých firem, přičemž ji zodpovědělo 28 firem.

Na základě výsledků tohoto výzkumu lze říct, že lze stávající úroveň digitalizace firem dle názoru respondentů charakterizovat na velmi pokročilé úrovni, přičemž nejvyšší míra digitalizace byla zaznamenána u středních firem a těch z oblasti obchodu a služeb. Za hlavní důvod potřeby digitalizovat respondenti považují zvýšení efektivity firemních procesů a dále zvýšení konkurenceschopnosti.

Firmy mají již nejčastěji zdigitalizovány oblasti finanční agendy (účetnictví, controlling, kalkulace a rozpočetnictví), přičemž u výrobních firem rovněž převládá digitalizace u logistiky (zásobování a obchodní logistika), u velkých firem je navíc často zdigitalizována i oblast HR agendy a logistiky.

Firmy pokládají digitální kompetence svých zaměstnanců za uspokojivé, přičemž na pravidelné přeškolení v oblasti ICT posílá své zaměstnance téměř čtvrtina respondentů. Vlastního pracovníka určeného speciálně pro oblast digitalizace agendy má však jen necelá třetina firem.

Zajímavým zjištěním tohoto výzkumu byl fakt, že jakkoli respondenti přikládají digitalizaci vysokou prioritu, tak často nemají zpracovaný žádný strategický přístup k digitalizaci ve firmě. Pro zmírnění dopadů implementace digitalizace by respondenti nejčastěji uvítaly odpočty od základu daně z příjmů (obchodní firmy), resp. dotační programy na digitalizaci (firmy z oblasti výroby a zemědělství, a dále střední firmy).

Pokud bychom se zaměřili na aktuální zkušenosti respondentů se službami e-Governmentu, tak i přes jejich pravidelné využívání zástupci firem často narážejí na to, že nabízené služby nejsou plně digitalizovány, a je tak nutná fyzická přítomnost na úřadech či alespoň telefonická komunikace. Často rovněž zmiňují i nepřehlednost a komplikovanost nabízených služeb, kdy nejsou webové portály příliš intuitivní a rovněž zmiňují nutnost placené archivace dat v datové schránce po dobu delší než tři měsíce od doručení zprávy.

V rámci online vyřizování záležitostí týkajících se podnikání by měli zástupci firem nejčastěji zájem o nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků a informačních systémů veřejné správy, a dále i možnost získávání validní legislativy zcela zdarma. Na druhou stranu nebyl zaznamenán zásadnější zájem o online řešení založení a zániku firmy, open data, a ani o oblast patentového řízení a ochranných známek. U firem působících v oblasti výroby a zemědělství je dále zájem o online řešení insolvenčního řízení.

U služeb e-Governmentu zaměřených na finanční a HR agendu by měli zástupci firem nejčastěji zájem o online řešení daňové agendy včetně vazeb na sociální a zdravotní pojištění. Na druhou stranu pro firmy není zásadně důležité online řešení potvrzování kvalifikací, ani řešení zaměstnávání cizích státních příslušníků. U firem působících v oblasti výroby a zemědělství je dále velký zájem o online řešení exekucí a splátkových kalendářů pro osobní bankrot zaměstnanců.

3.2.3 Pohled obcí s rozšířenou působností

V rámci sběru dat byla zvolena online anketa, kdy odpovědělo 150 úřadů z původně osloveného počtu 232 (64,7 %).

Na základě výsledků provedeného výzkumu je možné říct, že se zástupci úřadů k digitalizaci státní správy staví jednoznačně pozitivně, jakkoli jsou však velmi kritičtí její aktuální úrovni digitalizace, kdy dvě třetiny respondentů ji hodnotí jako velmi špatnou. Digitalizace státní správy může mít velký potenciál i díky tomu, že naprostá většina respondentů zmiňuje velmi kvalitní infrastrukturu pro rychlý internet.

Na pozici ICT specialisty je obvykle zaměstnáno na úřadech do 5 osob, jakkoli je počet pracovníků pochopitelně možné korelovat s velikostí obce. Dále je třeba zdůraznit, že více než polovina respondentů zaměstnance úřadu pravidelně posílá na přeškolení v ICT dovednostech.

Kde jsou patrné rozdíly ve velikosti obce je využití elektronického sběru dat a zveřejňování open dat, které jsou zásadně vyšší u obcí nad 20 000 obyvatel.

Většina respondentů zmiňuje, že jejich úřad má již schválenou strategii či plán implementace e-Governmentu. Pravdou však je, že jako hlavní brzdy digitalizace jsou uváděny nedostatečná podpora pomoc od státu a nedostatek financí. Proto by efektivnější digitalizaci úřadů krom finanční podpory ze strany státu a krajů pomohly především konkrétní návody, co a jakým způsobem digitalizovat, a dále též dostupná technická asistence ze strany státu.

V rámci online služeb pro občany by měli zástupci úřadů s rozšířenou působností nejčastěji zájem o nahlížení a výpisy z informačních systémů a registrů, agendu spojenou s vyřizováním osobních dokladů a dopravních prostředků, ale i online řešení správních poplatků. Jako důležité online služby se nejeví autonomní mobilita, online přístup k místním knihovnám či online řešení oznámení o uzavření manželství či registrovaného partnerství.

V rámci online správy obcí by měli zástupci úřadů s rozšířenou působností nejčastěji zájem o digitalizaci spisové služby, archivářství a online poštu, a dále modernizaci technického zajištění pro digitalizaci. Za nepřilíživě relevantní lze považovat pro úřady digitalizaci účetních závěrek, online řešení předkládání informací statistickému úřadu a v neposlední řadě online zakládání příspěvkových organizací obce.

3.2.4 Preferované oblasti pro digitalizaci

V rámci realizovaného výzkumu byli respondenti dotazováni na služby (ať již obecné či specifické), které se domnívají, že by měly být prioritně digitalizovány. V rámci ankety bylo využito Likertovy škály (1-5) a každé z nabízených služeb respondenti přiřazovali specifickou prioritu.

3.2.4.1 Co na to občan

Celkové výsledky naznačující důležitost online vyřizování záležitostí jsou následující:

70 %	stěhování
64 %	osobní doklady
63 %	dopravní prostředky
60 %	sociální pomoc občanům
58 %	důchody
58 %	nemovitosti
57 %	příspěvek na péči
55 %	děti
53 %	registrace v nezaměstnanosti
51 %	online průběh reklamačního řízení

47 %	legislativa online
45 %	digitální ověřování identity
44 %	pohřebnictví
43 %	online volby
42 %	oznámení o manželství/partnerství
35 %	open data

Z výsledků jednoznačně vyplývá, že by si internetová populace přála nejvíce zdigitalizovat záležitosti týkající se osobních dokladů, dopravních prostředků a agendy spojené se stěhováním. Naopak za minoritní záležitosti lze považovat online volby, oznámení o manželství/partnerství a v neposlední řadě rozšíření open data.

V závislosti na **ukončeném vzdělání** byly zajímavé preference v následujících oblastech:

- stěhování
 - velmi důležité až zásadní pro 74 % respondentů s VŠ vzděláním, resp. 63 % respondentů se základním vzděláním
- dopravní prostředky
 - velmi důležité až zásadní pro 74 % respondentů s VŠ vzděláním, resp. 54 % respondentů se základním vzděláním
- osobní doklady
 - velmi důležité až zásadní pro 73 % respondentů s VŠ vzděláním, resp. 57 % respondentů se základním vzděláním
- online volby
 - velmi důležité až zásadní pro 55 % respondentů s VŠ vzděláním, resp. 33 % respondentů se základním vzděláním

V závislosti na **věkové kategorii** byly zajímavé preference v následujících oblastech:

- důchody
 - velmi důležité až zásadní pro 65 % respondentů ve věku 45-59 let, resp. 62 % respondentů v kategorii 60+ oproti 55 % respondentů v kategorii 30-44 let
- sociální pomoc
 - velmi důležité až zásadní pro 63 % respondentů ve věku 45-59 let, resp. 60 % respondentů v kategorii 60+ oproti 56 % respondentů v kategorii 18-29 let
- děti
 - velmi důležité až zásadní pro 63 % respondentů ve věku 18-29 let, resp. 43 % respondentů v kategorii 60+
- registrace v nezaměstnanosti
 - velmi důležité až zásadní pro 59 % respondentů ve věku 18-29 let, resp. 58 % respondentů ve věku 45-59 let oproti 36 % respondentů v kategorii 60+

V závislosti na **pohlaví respondentů** byly vysledovány poněkud jiné preference pouze v oblasti open data (preferuje 41 % mužů oproti 28 % žen) a online legislativy (za důležité až zásadní považuje 51 % mužů oproti 44 % žen).

3.2.4.2 Co na to firma

Celkové výsledky naznačující důležitost **online vyřizování záležitostí týkajících se podnikání** jsou následující:

80 %	nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků
79 %	legislativa online – k dispozici zdarma plné znění platných zákonů
76 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
74 %	elektronický oběh dokumentů
62 %	digitální elektronická identita
61 %	stavební řízení online
59 %	odvolání firmy proti rozhodnutí úřadu či soudu online
59 %	dopravní prostředky
58 %	insolvenční řízení online
54 %	přestupky a správní řízení online
52 %	udělení povolení online
51 %	online vyhodnocování bonity obchodních partnerů
48 %	změna sídla firmy
45 %	reklamační řízení
44 %	podpora firem online
41 %	zánik firmy online
39 %	rozšiřování portálu online veřejně přístupných dat (open data)
35 %	založení firmy online
31 %	patentové řízení a ochranné známky

Z výsledků jednoznačně vévodí nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků a informačních systémů veřejné správy a možnost získávání validní legislativy zdarma. Pro firmy není příliš atraktivní online řešení založení a zániku firmy, oblast open data a ani oblast patentového řízení a ochranných známek.

Nyní se zaměříme na rozdíly v jednotlivých oborech činností:

Výroba a zemědělství

Pořadí	Zájem	Služba
1	76 %	legislativa online
2	74 %	nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků
3	72 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
4	66 %	insolvenční řízení online
5	62 %	odvolání firmy proti rozhodnutí úřadu či soudu online

Obchod

Pořadí	Zájem	Služba
1	90 %	nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků
2	87 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
3	75 %	legislativa online
4	74 %	elektronický oběh dokladů
5	67 %	digitální elektronická identita

Služby

Pořadí	Zájem	Služba
1	82 %	legislativa online
2	79 %	nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků
3	73 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
4	64 %	elektronický oběh dokumentů
5	61 %	stavební řízení online

V rámci zaměření firem je zajímavý náhled na online řešení insolvenčí, který dominuje spíše u firem působících v sektoru výroby a zemědělství (66 % respondentů).

Celkové výsledky prezentující důležitost **online vyřizování** záležitostí týkajících se **finanční a HR agendy** jsou následující:

80 %	zdravotní pojištění
77 %	pojistné na sociální zabezpečení
71 %	automatizace daně z přidané hodnoty
71 %	předkládání informací finanční správě
66 %	automatizace daně z příjmů právnických osob
65 %	digitalizace účetní závěrky
65 %	automatické ověřování identity obchodních partnerů
57 %	exekuce a splátkové kalendáře pro osobní bankrot zaměstnanců
56 %	digitální doklady – faktura formou zápisu digitalizované stopy v systému
54 %	předkládání informací statistickému úřadu
52 %	automatizace daně z nemovitých věcí
50 %	dotační programy online
42 %	automatizované propojení s Úřadem práce
37 %	digitální kompetence zaměstnanců
36 %	zaměstnávání cizích státních příslušníků
25 %	potvrzení manažerské/specifické kvalifikace příslušným úřadem

Jako primárně důležitá oblast byla zjištěna daňová agenda včetně vazeb na sociální a zdravotní pojištění. Pro firmy není příliš atraktivní online řešení potvrzování kvalifikací, ani řešení zaměstnávání cizích státních příslušníků.

Nyní se zaměříme na rozdíly v jednotlivých oborech činností:

Výroba a zemědělství

Pořadí	Zájem	Služba
1	82 %	zdravotní pojištění
2	77 %	pojistné na sociální zabezpečení
3	74 %	automatizace daně z přidané hodnoty
4	69 %	exekuce a splátkové kalendáře pro osobní bankrot zaměstnanců
5	66 %	digitalizace účetní závěrky

Obchod

Pořadí	Zájem	Služba
1	87 %	zdravotní pojištění
2	85 %	pojistné na sociální zabezpečení
3	80 %	automatizace daně z přidané hodnoty
4	77 %	předkládání informací finanční správě
5	77 %	digitalizace účetní závěrky

Služby

Pořadí	Zájem	Služba
1	76 %	zdravotní pojištění
2	73 %	pojistné na sociální zabezpečení
3	73 %	předkládání informací finanční správě
4	66 %	automatizace daně z příjmů právnických osob
5	64 %	automatizace daně z přidané hodnoty

Z výsledků je patrné, že je téma vysoce aktuální ve vazbě na požadavky k digitalizaci zejména pro obchodní firmy. V rámci rozdílů mezi jednotlivými obory je nejzajímavější požadavek na online řešení exekucí a obdobných srážek ze mzdy zejména u firem působících ve výrobě a zemědělství (69 % respondentů – vs. 47 % respondentů v oblasti služeb).

Pokud bychom se podívali na hlavní rozdíly v požadavcích ve vazbě na velikost firem, lze spatřit následující:

	malá	střední	velká
stavební řízení online	58 %	64 %	70 %
insolvenční řízení online	55 %	60 %	70 %
reklamační řízení online	50 %	36 %	38 %
online vyhodnocování bonity obchodních partnerů	46 %	56 %	68 %
rozšiřování portálu online veřejně přístupných dat (open data)	34 %	41 %	59 %
automatické ověřování identity obchodních partnerů	59 %	68 %	89 %
exekuce a splátkové kalendáře pro osobní bankrot zaměstnanců	51 %	64 %	73 %

Ověřování identity obchodních partnerů je klíčové pro velké firmy (89 % respondentů), zatímco u malých firem je zájem pouze na úrovni 59 %. Naopak pro malé firmy je atraktivní online řešení reklamačního řízení (50 % respondentů oproti 36 % zástupců středních, resp. 38 % zástupců velkých firem).

3.2.4.3 Pohled úřadů s rozšířenou působností

Celkové výsledky naznačující důležitost online vyřizování služeb občanům jsou následující:

82 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
77 %	nahlížení a výpisy ze základních registrů státní správy
76 %	vyřizování správních poplatků online
72 %	osobní doklady online
70 %	dopravní prostředky
69 %	stěhování
68 %	nahlížení a výpisy z veřejných rejstříků
64 %	stavební řízení online
63 %	e-komunikace
60 %	udělení povolení online

59 %	digitální elektronická identita
55 %	online volby
53 %	přestupky a správní řízení online
51 %	legislativa online
49 %	sociální pomoc občanům online
43 %	udržitelné životní prostředí
40 %	pohřebnictví
39 %	udržitelná energetika
33 %	rozšiřování portálu online veřejně přístupných dat (open data)
33 %	online oznámení o uzavření manželství či registrovaného partnerství
28 %	knihovna
13 %	autonomní mobilita

Mezi výsledky jednoznačně dominují nahlížení a výpisy z informačních systémů a registrů, agenda spojená s vyřizováním osobních dokladů a dopravními prostředky a v neposlední řadě řešení správních poplatků. Za marginální lze naopak považovat autonomní mobilitu, online přístup k místním knihovnám či oznámení o uzavření manželství či registrovaného partnerství.

Nyní se pojdme v detailu podívat na hlavní preference **obcí do 20 000 obyvatel**:

Pořadí	Zájem	Služba
1	76 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
2	72 %	nahlížení a výpisy ze základních registrů státní správy
3	67 %	vyřizování správních poplatků online
4	64 %	dopravní prostředky
5	61 %	osobní doklady online
5	61 %	stěhování

Nyní se pojdme v detailu podívat na hlavní preference **obcí nad 20 000 obyvatel**:

Pořadí	Zájem	Služba
1	92 %	nahlížení a výpisy z informačních systémů veřejné správy
1	92 %	vyřizování správních poplatků online
3	88 %	osobní doklady online
4	85 %	nahlížení a výpisy ze základních registrů státní správy
5	82 %	stěhování

Celkové výsledky části věnované online správě obce jsou následující:

83 %	spisová služba, archivářství, pošta online
79 %	modernizace technického zajištění pro digitalizaci
76 %	digitální doklady
70 %	online dotace
66 %	digitální kompetence zaměstnanců úřadu
64 %	předkládání informací finanční správě
63 %	automatizace daně z přidané hodnoty
61 %	pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců úřadů a příspěvkových organizací zřízených obcí
60 %	automatizace daně z příjmů právnických osob
60 %	zdravotní pojištění zaměstnanců úřadů a příspěvkových organizací zřízených obcí

58 %	online přístup do registrů Ministerstva práce a sociálních věcí
56 %	odvolání obce proti rozhodnutí úřadu či soudu online
53 %	digitalizace účetních závěrek
50 %	předkládání informací statistickému úřadu
46 %	online založení příspěvkových organizací či podnikání obce

Respondenti za naprosto klíčovou považují digitalizaci spisové služby, archivářství a online poštu, pročež rovněž identifikují nezbytnou modernizaci technického zajištění pro digitalizaci. Pro obce je rovněž důležité mít online systém vyřizování dotací, školení v oblasti digitálních kompetencí pro zaměstnance úřadů a digitalizace dokladů včetně předkládání informací finanční správě.

Nyní se pojďme v detailu podívat na hlavní preference **obcí do 20 000 obyvatel**:

Pořadí	Zájem	Služba
1	81 %	spisová služba, archivářství, pošta online
2	73 %	modernizace technického zajištění pro digitalizaci
3	70 %	digitální doklady
4	66 %	online dotace
5	64 %	digitální kompetence zaměstnanců úřadu

Jak je patrné, pořadí jednoznačně kopíruje celkové výsledky výzkumu.

Nyní se pojďme v detailu podívat na hlavní preference **obcí nad 20 000 obyvatel**:

Pořadí	Zájem	Služba
1	87 %	spisová služba, archivářství, pošta online
1	87 %	modernizace technického zajištění pro digitalizaci
3	83 %	digitální doklady
4	77 %	online dotace
5	70 %	digitální kompetence zaměstnanců úřadu
5	70 %	automatizace daně z přidané hodnoty
5	70 %	pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců úřadů a příspěvkových organizací zřízených obcí
5	70 %	online přístup do registrů Ministerstva práce a sociálních věcí

3.3 MILNÍKY TŘETÍHO ROKU ŘEŠENÍ PROJEKTU

Ve třetím roce řešení projektu byly předpokládány následující milníky řešení:

- Identifikace cílově prioritních oblastí (5/2020)
- Detailní analýza postupu implementace e-Government v ČR (10/2020)

Veškeré milníky byly v souladu s harmonogramem řešení projektu řádně a včas realizovány; první z nich byl již naplněn ve druhém roce řešení projektu – výsledky viz subkapitola 3.2.

Na základě požadavků aplikačního garanta byl milník 10/2020 věnován analýze personálních kapacit v kontextu digitální agendy Evropské unie, které se věnují pracovníci jednotlivých českých ministerstev a vybraných úřadů. V následující části textu se zaměříme na hlavní závěry z analýzy.

V rámci provedené analýzy personálního pokrytí digitální agendy Evropské unie bylo osloveno celkem 40 respondentů z řad jednotlivých ministerstev a vládních institucí, které se věnují digitální agendě. Z tohoto vzorku bylo získáno 26 vyplněných dotazníků při celkovém počtu zaměstnanců dle agendy ve výši 114 osob.

V zásadě lze říci, že pro veškerá dotazovaná oddělení platí, že problematika digitalizace agendy EU představuje téma, s nímž se setkávají, a to i v případech, kdy nejsou na tuto problematiku primárně zaměřena.

Mezi nejčastější iniciativy, jimiž se dotázaná pracoviště zabývají, patří:

- Umělá inteligence pro Evropu (ÚV) – 8 pracovišť
- Akční plán digitálního vzdělávání (MŠMT) – 7 pracovišť
- Koordinovaný plán v oblasti umělé inteligence (ÚV) – 7 pracovišť
- Jednotná digitální brána (MPO) – 6 pracovišť
- Evropský Kodex pro elektronické komunikace (MPO) – 6 pracovišť
- Akční plán 5G pro Evropu (MPO) – 6 pracovišť

Je však třeba zároveň zmínit, že mnoho z agend je velmi specifických, a tudíž se jím zabývá pouze jediné pracoviště.

Hlavním typem činností, kterou pracoviště směrem k digitální agendě vykonávají, je především monitoring (dominantní úlohu hraje v 62 situacích), resp. gesci (tato úloha převládá v 37 situacích). Za nejméně běžnou převládající činnost pak lze považovat transpozici agendy na národní úroveň (pouze 10 případů).

Dotazovaná pracoviště svoji agendu vnímají spíše jako převážně věcně zaměřenou (18) či výlučně věcně zaměřenou (1). Za převážně koordinačně zaměřenou tuto považují 3 pracoviště, 1 jako výlučně koordinační. I tak lze však zkonstatovat, že se pracoviště v zásadě rovnoměrně dělí mezi ta, která se spíše podílejí na vnějším vyjednávání na úrovni EU, a pracoviště, která jsou zodpovědná za implementaci agendy.

Pokud bychom opustili rámec Evropské unie, je pro většinu dotazovaných pracovišť významnou platformou dle četnosti zejména spolupráce v rámci OECD – 15 pracovišť, resp. ITU – 7 pracovišť.

Mezi hlavní způsoby zapojení pracovišť podílejících se na mezinárodním vyjednávání (tj. nikoli jen na implementaci agendy v ČR), patří zejména (i) osobní účast v pracovních skupinách (29 respondentů), využívání stálého zastoupení v Bruselu a národního experta (22 respondentů). Lze však říci, že pouhé využití stálého zastoupení v Bruselu je naprosto minimální. Převažující jazyk podkladových materiálů se mezi jednotlivými pracovišti různí.

Naprostá většina dotazovaných pracovišť (22 z 26) očekává další rozšiřování agendy digitalizace Evropské unie, jakkoli konkrétní očekávání jsou oborově specifická. Co se personální připravenosti na nové iniciativy týče, tak tato není jednoznačná. Pracoviště, která očekávají příchod nových opatření, pak v deseti případech konstatují nepřípravenost na novou agendu, dvanáct pracovišť je naopak na novou agendu dle svých vyjádření připraveno.

V rámci nové agendy je očekávána novelizace Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2016/1148 z 6. 7. 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Evropské unii; dále pak přijetí úprav vycházejících z navržených Digital Services Act a Digital Markets Act. Rovněž je předpokládán nový legislativní návrh k Evropské digitální identitě, revize opatření vztahujících se ke kybernetické bezpečnosti, zejména pak v oblasti internetu věcí (IoT), nových opatření v oblasti

umělé inteligence (AI), certifikačních schémat ICT produktů a iniciativy k bezpečnosti cloudů. Dále je očekávána digitalizace a informatizace vzdělávání.

Co se personálního zabezpečení týče, tak na 18 z dotázaných pracovišť během posledního roku žádní zaměstnanci nepříbyli, na šesti pracovištích příbyli 1-2 zaměstnanci a pouze na dvou z úřadů pak 3-4 zaměstnanci. Na většině pracovišť však nedošlo během posledního roku k odchodu zaměstnance (15 pracovišť); na 11 pracovištích odešli 1-2 zaměstnanci, pouze na jednom pracovišti odešli dokonce 4 pracovníci. Hlavní příčinou fluktuace respondenti především vidí v nedostatečném platovém ohodnocení (11 pracovišť), resp. nemožnosti kariérního růstu (9 pracovišť). Jako další flukтуаční důvody byly zmiňovány důchodový věk, resp. rodičovská dovolená.

S nedostatkem pracovníků se v současnosti potýká 12 pracovišť. Daná pracoviště považují počty zaměstnanců za neodpovídající či dokonce za vysoce nedostačující vzhledem k současnému stavu pokrytí digitální agendy Evropské unie. Chybějící kapacity byly identifikovány zejména v oblastech pokrytí hlavních priorit programu Digitální Evropa, resp. pro oblasti projektů Multi-Annual Strategic Plan (MASP) a Pracovní program Unie (UCC WP). Je rovněž vhodné zmínit, že chybí technicky zaměřeni zaměstnanci.

U některých z pracovišť byla rovněž identifikována neobsazená pracovní místa. Jako hlavní determinant neobsazenosti přitom respondenti zmiňují platovou konkurenci či nedostatek pracovníků s požadovanou odbornou expertizou (4 pracoviště).

V rámci personální oblasti a benefitů je vhodné zmínit, že všechna dotazovaná pracoviště nabízí svým zaměstnancům možnosti dalšího vzdělávání – všichni nabízejí školení, většina rovněž možnost jazykových kursů (24 pracovišť). 12 pracovišť nabízí rovněž možnost zahraničních stáží.

Drtivá většina obsazovaných pozic v oblasti digitalizace vyžaduje magisterské vzdělání (109 ze 113 pracovních pozic). Ve většině případů však není kladen požadavek na konkrétní zaměření, nicméně některá z pracovišť explicitně vyžadují právní, ICT, ekonomické či humanitní zaměření. Co se jazykového vybavení týče, povětšinou je kladen požadavek na znalost anglického jazyka, jakkoli se vyžadovaná úroveň znalosti velmi liší (nejčastější je však požadavek na druhou úroveň). Pouze na omezený okruh pozic je vyžadována vysoce pokročilá znalost jazyka na třetí úrovni. Co se týče dalších jazyků, pouze jedno pracoviště vyžaduje na vybrané pozice němčinu, španělštinu a ruštinu.

9 pracovišť z 8 úřadů využívá outsourcing agendy, přičemž jsou konkrétní outsourcované oblasti velmi různorodé. Obvykle však mezi ně patří outsourcing analytických podkladů různých mezinárodních srovnání či příkladů dobré praxe, zpravodajských podkladových materiálů pro hodnocení dopadů navrhované regulace (RIA), či analýz problematiky vztahu umělé inteligence v oblasti etiky a práva, či problematiky zemědělských registrů.

Valná většina zaměstnanců věnujících se digitální agendě se v rámci této zabývá více tématy – tato jsou zpravidla sdílena napříč ministerstvem či úřadem. Platí však, že ne vždy se zaměstnanci mohou problematice digitalizace věnovat na plný úvazek. Z výzkumu rovněž vyplývá, že celých 40 zaměstnanců se nepodílí na činnosti žádné pracovní skupiny s přesahem na digitální agendu na různých resortech. Na druhou stranu je pět zaměstnanců zapojeno do jedné pracovní skupiny a dvojice pak do dvou, čtyř a osmi skupin. V rámci šetření bylo rovněž zjištěno, že se jeden pracovník zapojuje dokonce v 15 (!) pracovních skupinách, nicméně je třeba podotknout, že jde skutečně o ojedinělou situaci.

Pro většinu úřadů a pracovníků platí, že je v jejich kapacitách pokrýt veškerá jednání, do kterých by se v rámci výkonu své práce vzhledem k problematice digitalizace Evropské unie měli zapojit. Pouze zástupci jednoho úřadu zmiňují, že není v jejich kapacitách zvládnout veškerou agendu pracovních skupin.

Na samotný závěr tohoto textu lze tedy zkonstatovat, že zapojení jednotlivých úřadů do činnosti v oblasti agendy digitalizace Evropské unie, ale i v otázce participace na činnosti konkrétních pracovních skupin je velmi různorodé. Tato skutečnost primárně vychází již z odlišné agendy úřadů, kde v některých případech

je činnost úřadu s problematikou digitalizace velmi silně provázána, jindy představuje jen okrajové téma. V takových případech je pak digitalizace pouhým prostředkem, který musí dotčený úřad zohlednit. Z této skutečnosti pak vyplývá velmi odlišná kapacita lidských zdrojů alokovaná dané problematice i konkrétní způsob účasti, a to jak v otázkách volby konkrétní agendy, tak způsobu a četnosti participace.

Úplný text výzkumu z třetího roku řešení projektu poskytuje publikace „**Personální pokrytí realizace digitální politiky EU v ČR: rozborová studie**“, která je obsahově nedílnou součástí této souhrnné výzkumné zprávy.

3.4 WORKSHOPY

V rámci projektu byly realizovány dva workshopy.

První workshop se uskutečnil dne 23. ledna 2020 v Hotelu International Prague. Hlavním cílem workshopu bylo přestavit výsledky realizovaného výzkumu z druhého roku řešení projektu. Ty byly zaměřeny na rozvoj e-Government z pohledu podniků v ČR, rozvoj e-Government z pohledu městských úřadů v ČR a rozvoj e-Government z pohledu českých občanů. V rámci tohoto workshopu byly též diskutovány dotazy, připomínky a podněty ze strany aplikačních garantů.

Výsledky výzkumu, které byly prezentovány v rámci workshopu, byly zapracovány do publikace „**Úroveň digitalizace a zájem o digitální služby z pohledu občanů, firem a úřadů – rozborová studie**“.

V pořadí druhý workshop se uskutečnil dne 26. února 2021. Kvůli pandemické situaci proběhlo celé jednání online prostřednictvím aplikace MS Teams. Hlavním cílem tohoto workshopu bylo představit a diskutovat připomínky ke zpracované analýze na téma personálního pokrytí realizace digitální politiky EU. V rámci workshopu bylo nejprve objasněno technické zajištění realizovaného dotazníkového šetření a průběh dotazování. Následně byli všichni účastníci seznámeni se zjištěnými výsledky.

Po skončení základní prezentace výsledků realizovaného výzkumu byly diskutovány poznámky a návrhy na doplnění ke zpracované studii tak, aby tato studie plně vyhovovala požadavkům jednotlivých aplikačních garantů. Na základě žádosti aplikačního garanta – Úřadu vlády ČR - byla předložená studie dále zpracována zároveň i do zkrácené podoby.

Výsledky výzkumu, které byly prezentovány v rámci workshopu, jsou součástí publikace „**Personální pokrytí realizace digitální politiky EU v ČR: rozborová studie**“.

4 SLOVO ZÁVĚREM

Na závěr bychom rádi poděkovali Technologické agentuře České republiky za financování tohoto projektu v rámci Programu ÉTA.

Dále bychom rádi poděkovali za efektivní spolupráci pracovníkům aplikačních garantů z Úřadu vlády České republiky (zejména panu Mgr. Janovi Míčovi, paní Ing. Veronice Vinklárkové, panu Ing. Bc. Danielovi Kný, Ph.D.) a Ministerstva vnitra České republiky (zejména panu Ing. Romanovi Vrbovi, paní Mgr. Aleně Klímové a paní Renatě Brožkové). Jejich cenné náměty a podnětné připomínky přispěly k ještě vyšší kvalitě předložených výzkumů.

Rovněž bychom rádi poděkovali společnosti STEM za pomoc při realizaci dotazníkových šetření.

Věříme, že výsledky tohoto výzkumu budou vhodně využity jednotlivými stakeholdery pro zefektivnění eGovernmentu v České republice. Minimálně aktuální pandemická situace jednoznačně poukazuje na nezbytnost digitalizace a je i z reálných dat patrná akcelerace a dynamika v této oblasti v letech 2020 a 2021.

V rámci udržitelnosti výsledků projektu budeme i nadále sledovat postoje zejména občanů a firem k digitalizaci služeb státní správy.

ISBN 978-80-7654-032-3

9 788076 540323